

Kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning

Innehåll

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	5
2	Författningsförslag.....	6
2.1	Förslag till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning	6
2.2	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning.....	8
3	EU:s konfliktmineralförordning	9
4	Förslag till komplettering av EU:s konfliktmineralförordning	11
4.1	En ny förordning införs.....	11
4.1.1	Behörig myndighet	12
4.1.2	Rapportering	15
4.1.3	Kontroller i efterhand av unionsimportörer	16
4.1.4	Överträdelser	21
4.1.5	Sekretess.....	23
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	27
6	Konsekvenser.....	28
6.1	Konsekvenser för staten.....	28
6.2	Övriga konsekvenser	29

7	Författningskommentar	31
7.1	Förslaget till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning.....	31
7.2	Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning	33
	Bilaga Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konflikttrabbade områden och högriskområden.....	30

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian, som har tagits fram inom Utrikesdepartementet, föreslås en ny förordning som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konfliktdrabbade områden och högriskområden. Vidare föreslås en ändring i förordningen med instruktion för Sveriges geologiska undersökning. Ändringen innebär att myndigheten ska fullgöra de uppgifter som myndigheten har enligt den nya förordningen.

Den nya förordningen och förordningsändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

2 Författningsförslag

2.1 Förslag till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna förordning kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konfliktdrabbade områden och högriskområden, här benämnd EU:s konfliktmineralförordning.

Förordningen är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Behörig myndighet

2 § Sveriges geologiska undersökning är behörig myndighet enligt EU:s konfliktmineralförordning och ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt den förordningen.

Rapportering

3 § Sveriges geologiska undersökning ska senast den 30 april varje år lämna en rapport om genomförandet av EU:s konfliktmineralförordning till regeringen (Utrikes-departementet).

Rapporten ska alltid innehålla uppgifter om de externa granskningsrapporter som tillhandahållits enligt artikel 7.1 EU:s konfliktmineralförordning och de meddelanden om korrigerande åtgärder som myndigheten utfärdat enligt artikel 16.3 samma förordning.

4 § Tullverket ska på regeringens begäran rapportera tulluppgifter om årliga importvolymen enligt artikel 18 i EU:s konfliktmineralförordning till regeringen (Utrikesdepartementet).

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

2.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning ska införas en ny paragraf, 7 a §, av följande lydelse.

7 a § Sveriges geologiska undersökning ska fullgöra de uppgifter som myndigheten har enligt förordningen (2020:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

3 EU:s konfliktmineralförordning

Den 5 mars 2014 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag till en förordning om inrättande av ett unionssystem för självcertifiering av tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan hos ansvarstagande importörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konfliktdrabbade områden och högriskområden (COM(2014)0111). Efter förhandlingar mellan Europeiska unionens råd och Europaparlamentet under 2015 och 2016 nåddes en överenskommelse om en förordning.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konfliktdrabbade områden och högriskområden trädde i kraft den 8 juni 2017 och ska börja tillämpas i sin helhet den 1 januari 2021.

Förordningen ligger som *bilaga* till denna promemoria.

4 Förslag till komplettering av EU:s konfliktmineralförordning

EU-förordningar är, i enlighet med artikel 288 andra stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), till alla delar bindande och direkt tillämpliga i alla medlemsstater. De ska tillämpas av domstolar och myndigheter i medlemsstaterna som direkt gällande rätt och de kan åberopas av enskilda.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konfliktdrabbade områden och högriskområden (EU:s konfliktmineralförordning) är således bindande och direkt tillämplig i Sverige från och med den dag förordningen ska börja tillämpas.

En EU-förordning får inte inkorporeras eller transformeras till nationell rätt och medlemsstaterna får inte utfärda bestämmelser i sådana frågor som regleras i förordningen. Det förekommer dock att EU-förordningar innehåller bestämmelser som medför en skyldighet för medlemsstaterna att anta nationella bestämmelser i vissa frågor. En EU-förordning hindrar normalt inte heller att en medlemsstat inför regler av verkställande karaktär. Exempelvis kan det behövas nationella regler om vilken myndighet som ska ansvara för tillämpningen av förordningens bestämmelser.

4.1 En ny förordning införs

<p>Förslag: En ny förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning ska införas.</p>
--

Hänvisningarna i förordningen till EU:s konfliktmineralförordning ska vara dynamiska, dvs. avse förordningen i den lydelse som gäller vid varje tidpunkt.

Skälen för förslaget

EU:s konfliktmineralförordning kräver att kompletterande bestämmelser införs i nationell rätt. De artiklar som behöver kompletteras med nationella bestämmelser är artiklarna 10.1, 17.1 och 18. Artiklarna behöver kompletteras med utpekande av nationella myndigheter som ska ansvara för tillämpningen av förordningen, och med bestämmelser om rapportering till Europeiska kommissionen. De kompletterande bestämmelserna är inte sådana att de behöver regleras i lag eftersom det är fråga om verkställighetsföreskrifter respektive föreskrifter som faller inom regeringens restkompetens. EU:s konfliktmineralförordning kan därmed kompletteras helt och hållet genom att det införs en ny förordning med kompletterande bestämmelser.

Hänvisningsteknik

Hänvisningar till unionsrättsakter kan göras antingen statiska eller dynamiska. En statisk hänvisning innebär att hänvisningen avser unionsrättsakten i en viss angiven lydelse. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen avser unionsrättsakten i den lydelse som gäller vid varje tidpunkt.

EU:s konfliktmineralförordning innebär att det måste införas bestämmelser om behörig myndighet och om rapportering. Det är lämpligt att hänvisningarna till EU:s konfliktmineralförordning görs dynamiska, för att säkerställa att eventuella ändringar i förordningen får omedelbart genomslag.

4.1.1 Behörig myndighet

Förslag: Det ska i den nya förordningen anges att Sveriges geologiska undersökning är behörig myndighet enligt EU:s

konfliktmineralförordning och att myndigheten ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt den förordningen.

Det ska i förordningen med instruktion för Sveriges geologiska undersökning anges att myndigheten ska fullgöra de uppgifter som myndigheten har enligt förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning.

Skälen för förslaget: Varje medlemsstat ska enligt artikel 10.1 i EU:s konfliktmineralförordning utse en eller flera behöriga myndigheter som ska ansvara för tillämpningen av förordningen. Behöriga myndigheter definieras i artikel 2 n) som de myndigheter som har expertkunskap om råvaror, industriella processer och granskning.

De behöriga myndigheterna ska enligt artikel 10.3 ha ansvaret för att säkerställa ett verkningsfullt och enhetligt genomförande av förordningen i hela EU. EU:s konfliktmineralförordning pekar ut de ytterligare uppgifter den eller de behöriga myndigheterna ska ha. Det handlar om att ta emot rapporter från extern granskning eller bevis på efterlevnad av kraven (artikel 7), utföra kontroller i efterhand för att säkerställa att unionsimportörer av mineral eller metaller uppfyller sina skyldigheter enligt artiklarna 4–7 (artikel 11), föra register över utförda kontroller och utfärdade meddelanden om korrigerande åtgärder (artikel 12), utbyta information med myndigheter (artikel 13) och utfärda meddelanden om korrigerande åtgärder vid överträdelser (artikel 16).

De uppgifter som en eller flera behöriga myndigheter har att utföra enligt EU:s konfliktmineralförordning är relativt få. Vidare har Tullverket bedömt att det i dagsläget endast är 10–15 svenska företag som har sådana importvolymerna att de omfattas av förordningens bestämmelser (se vidare i avsnitt 6.1). Även om antalet svenska företag som omfattas kan variera något från år till år är det tydligt att det samlade uppdraget på en eller flera behöriga myndigheter är mindre omfattande. Det finns, som utgångspunkt, därmed inte anledning att inrätta en ny myndighet för att ansvara för arbetet som behörig myndighet. Det bör vidare räcka att endast en myndighet utses som behörig myndighet i Sverige, förutsatt att den myndigheten har den kompetens som krävs.

Följande befintliga myndigheter och beslutsorgan är tänkbara som behörig myndighet: Kommerskollegium, Styrelsen för

akkreditering och teknisk kontroll (Swedac), Bergsstaten och Sveriges geologiska undersökning.

Kommerskollegium har inte kompetens inom råvaror eller industriprocesser. Myndigheten utövar inte heller tillsyn. Myndigheten är däremot expertmyndighet för frågor som rör internationell frihandel.

Swedac utövar tillsyn och marknads kontroll över produkter inom det egna ansvarsområdet men har ingen kompetens inom de berörda råvarorna eller sektorns industriprocesser.

Bergsstaten har tillsynsansvar och bevakar efterlevnaden av minerallagen (1991:45) och villkor eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Bergsstaten är inte en egen myndighet utan ett särskilt organ vid Sveriges geologiska undersökning. Bergsstaten ansvarar för sina beslut och sin verksamhet inför myndighetens ledning.

Sveriges geologiska undersökning har gedigen kompetens inom mineral och metaller samt relaterade industriprocesser. Myndigheten har med stöd av 2 kap. 26 a § miljö tillsynsförordningen (2011:13) ansvar för tillsynen i fråga om geologisk lagring av koldioxid. Med stöd av 2 § kontinentalsockelförordningen (1966:315) utövar myndigheten tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter och villkor för tillstånd enligt lagen (1996:314) om kontinentalsockeln. Myndigheten uppfyller således samtliga tre krav på en behörig myndighet som ställs upp i EU:s konfliktmineralförordning. Myndigheten agerar också, tillfälligtvis, som behörig myndighet enligt EU:s konfliktmineralförordning, i enlighet med regeringens beslut den 23 november 2017 (UD2017/19221/HI). Myndigheten är därmed väl insatt i det arbete som åligger den behöriga myndigheten och har även hunnit bygga upp ett kontaktnät med företag och andra myndigheter, inklusive Tullverket, i frågor som rör EU:s konfliktmineralförordning. Myndigheten har även löpande företrätt Sverige i Europeiska kommissionens expertgrupp för hantering av konfliktmineralfrågor (3TG).

Sammantaget bedöms Sveriges geologiska undersökning vara bäst lämpad att utses till behörig myndighet enligt EU:s konfliktmineralförordning. Det bör därmed anges i förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning att Sveriges geologiska undersökning är

behörig myndighet enligt EU-förordningen och att myndigheten ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt den förordningen.

Det bör vidare anges i förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning att myndigheten ska fullgöra de uppgifter som myndigheten har enligt förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s plattformsförordning.

4.1.2 Rapportering

Förslag: Det ska i den nya förordningen anges att Sveriges geologiska undersökning senast den 30 april varje år till regeringen (Utrikesdepartementet) ska lämna en rapport om genomförandet av EU:s konfliktmineralförordning. Rapporten ska särskilt innehålla uppgifter om de externa granskningsrapporter som tillhandahållits och de meddelanden om korrigerande åtgärder som utfärdats enligt artiklarna 7.1 respektive 16.3 i EU:s konfliktmineralförordning.

Det ska i förordningen även anges att Tullverket på begäran ska rapportera tulluppgifter om årliga importvolymen enligt artikel 18 i EU:s konfliktmineralförordning till regeringen (Utrikesdepartementet).

Skälen för förslaget: Enligt artikel 17.1 i EU:s konfliktmineralförordning ska medlemsstaterna senast den 30 juni varje år lämna en rapport till Europeiska kommissionen om genomförandet av förordningen. Rapporten ska särskilt innehålla uppgifter om utfärdade meddelanden om korrigerande åtgärder enligt artikel 16.3 och uppgifter om de externa granskningsrapporter som tillhandahållits de behöriga myndigheterna enligt artikel 7.1. Eftersom det i artikel 17.1 anges att det är medlemsstaterna som ska rapportera till kommissionen, och inte de behöriga myndigheterna, behöver medlemsstaterna få in relevant underlag från sina behöriga myndigheter. För Sveriges del är det Sveriges geologiska undersökning som ska tillhandahålla underlaget. Det bör därmed införas en bestämmelse i den nya förordningen som anger att Sveriges geologiska undersökning varje år ska inkomma med en rapport om genomförandet av EU:s konfliktmineralförordning till

regeringen (Utrikesdepartementet). Under förutsättning att underlaget inkommer till regeringen (Utrikesdepartementet) senast den 30 april bör det finnas tillräckligt med tid för Utrikesdepartementet att bereda frågan och rapportera till Europeiska kommissionen i tid.

Enligt artikel 18 i EU:s konfliktmineralförordning ska medlemsstaterna på begäran av Europeiska kommissionen tillhandahålla tulluppgifter om årliga importvolymen per unionsimportör och per nummer i den kombinerade nomenklaturen enligt förordningens bilaga 1. Sådana uppgifter har Tullverket tillgång till. Det bör därför anges i den svenska förordningen att Tullverket på begäran av regeringen (Utrikesdepartementet) ska rapportera de aktuella tulluppgifterna till Regeringskansliet. Det ankommer sedan på regeringen att överlämna uppgifterna till Europeiska kommissionen.

4.1.3 Kontroller i efterhand av unionsimportörer

Bedömning: Det bör inte införas kompletterande bestämmelser i den nya förordningen om behöriga myndigheters kontroller i efterhand av unionsimportörer.

Skälen för bedömningen: Enligt artikel 11.1 i EU:s konfliktmineralförordning ska medlemsstaternas behöriga myndigheter ha ansvaret för att utföra lämpliga kontroller i efterhand för att säkerställa att unionsimportörer av mineral eller metaller uppfyller sina skyldigheter enligt artiklarna 4–7.

De åtgärder som unionsimportörer har att vidta enligt artiklarna 4–7 är huvudsakligen följande.

Importörerna ska anta och tydligt meddela leverantörer och allmänheten sin strategi för leveranskedjan för mineral och metaller (artikel 4 a).

I strategin för leveranskedjan ska importörerna införliva krav på tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan på ett sätt som överensstämmer med de krav som fastställs i OECD:s modellstrategi (artikel 4 b).

Importörerna ska organisera sitt interna förvaltningssystem så att det stöder tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan genom att göra personer i ledande befattning ansvariga för att övervaka förfarandet för tillbörlig aktsamhet samt föra register över dessa system (artikel 4 c).

Importörerna ska införliva sin strategi för leveranskedjan i avtal med leverantörer i överensstämmelse med OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet (artikel 4 d).

Ett varningsförfarande för att tidigt öka medvetenheten om risker ska inrättas av importörerna eller så ska de se till att ett sådant inrättas genom samarbete med andra, eller genom att underlätta möjligheten att vända sig till en extern expert eller ett externt organ, till exempel en ombudsman (artikel 4 e).

När det gäller mineral ska importörerna använda sig av en kontrollkedja eller ett system för spårbarhet i leveranskedjan som, med stöd av dokumentation, tillhandahåller i) beskrivning av materialet, inklusive handelsnamn och typ, ii) namn och adress för unionsimportörens leverantör, iii) mineralernas ursprungsland, iv) kvantitet uttryckt i volym eller vikt och datum för utvinning, v) om mineralerna har sitt ursprung i konfliktdrabbade områden och högriskområden, eller om unionsimportören har konstaterat andra risker i leveranskedjan enligt OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet, ytterligare uppgifter i enlighet med OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet (artikel 4 f).

När det gäller metaller, ska importörerna använda sig av en kontrollkedja eller ett system för spårbarhet i leveranskedjan som, med stöd av dokumentation, tillhandahåller i) beskrivning av metallen, inklusive handelsnamn och typ, ii) namn och adress för unionsimportörens leverantör, iii) namn och adress för smältverk och raffinaderier i unionsimportörens leveranskedja, iv) register, om dessa är tillgängliga, över rapporterna från oberoende externa granskningar av smältverk eller raffinaderier, eller bevis på efterlevnad av kraven avseende ett system för tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan som erkänts av Europeiska kommissionen, v) om register inte är tillgängliga, tillhandahålla uppgifter om

ursprungsländer för mineralerna i leveranskedjan för smältverken och raffinaderierna samt, om metallerna är baserade på mineral från konfliktdrabbade områden och högriskområden eller om unionsimportören har konstaterat andra risker i leveranskedjan enligt OECD:s riktlinjer, tillhandahålla ytterligare uppgifter i enlighet med riktlinjerna (artikel 4 g).

När det gäller biprodukter ska importörerna tillhandahålla information som stöds av dokumentation, fr.o.m. produkternas ursprungsstadium (artikel 4 h).

Importörerna ska kartlägga och bedöma riskerna för negativa konsekvenser i sin leveranskedja för mineral på grundval av uppgifter som lämnats enligt artikel 4 jämförda med standarderna i strategin för leveranskedjan, i överensstämmelse med OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet (artikel 5.1 a).

En strategi ska genomföras av importörerna för att hantera de kartlagda riskerna, utformad så att den hindrar eller mildrar negativa konsekvenser genom att i) rapportera resultatet av riskbedömningen av leveranskedjan till de personer i ledande befattning som utsetts i detta syfte, ii) införa åtgärder för riskhantering som överensstämmer med OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet och som beaktar åtgärdernas förmåga att påverka, och vid behov sätta press på leverantörer som mest effektivt kan förhindra eller reducera risken, iii) genomföra riskhanteringsplanen, övervaka och följa upp effekten av riskreducerande åtgärder, rapportera till personer i ledande befattning och överväga att tillfälligt upphöra med eller avbryta samarbetet med en leverantör efter misslyckade försök till riskreduktion, iv) vidta ytterligare lägesbedömningar och riskbedömningar för risker som behöver reduceras eller efter det att omständigheterna förändrats (artikel 5.1 b).

Importörerna ska samråda med leverantörer och berörda parter om en strategi för mätbar riskreduktion i riskhanteringsplanen, om unionsimportören av mineral vidtar riskreducerande åtgärder och samtidigt fortsätter eller tillfälligt upphör med handeln (artikel 5.2).

Importörerna ska stödja sig på åtgärder och indikatorer i OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet och mäta gradvisa förbättringar, i

syfte att utforma riskreducerande strategier avsedda för konflikter och högrisksituationer (artikel 5.3).

I enlighet med OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet, ska importörerna identifiera och bedöma riskerna i leveranskedjan utifrån tillgängliga rapporter från oberoende externa granskningar avseende smältverk och raffinaderier i denna leveranskedja, och på lämpligt sätt bedöma hur dessa smältverk och raffinaderier tillämpar åtgärder för tillbörlig aktsamhet. Om det inte finns några sådana granskningsrapporter ska riskerna i leveranskedjan identifieras och bedömas inom ramen för det egna riskhanteringssystemet (artikel 5.4).

Resultaten från riskbedömningen enligt artikel 5.4 ska importörerna rapportera till personer i ledande befattning och genomföra en strategi i syfte att hindra eller mildra negativa konsekvenser, i enlighet med OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet (artikel 5.5).

Importörerna ska låta en oberoende part utföra extern granskning, som a) omfattar alla unionsimportörens verksamheter, förfaranden och system som används för att genomföra tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan, inbegripet unionsimportörens förvaltningssystem, riskhantering och uppgiftslämnande, b) syftar till att fastställa huruvida unionsimportörens åtgärder för tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan är förenliga med artiklarna 4, 5 och 7, c) ger rekommendationer till unionsimportören om hur åtgärderna för tillbörlig aktsamhet kan förbättras, och d) iakttar de revisionsprinciper om oberoende, kompetens och ansvarighet som anges i OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet (artikel 6.1).

Till de behöriga myndigheterna ska importörerna överlämna rapporterna över varje extern granskning som utförts i enlighet med artikel 6, eller bevis på efterlevnad av kraven avseende ett system för tillbörlig aktsamhet som erkänts av Europeiska kommissionen (artikel 7.1).

Alla uppgifter som importören får eller har inom ramen för sin tillbörliga aktsamhet i leveranskedjan ska denne ge köpare i nästkommande led (artikel 7.2).

En importör ska offentligt och årligen rapportera om sin strategi för tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan och sina åtgärder för en ansvarsfull anskaffning av råvaror (artikel 7.3).

Om slutsatsen kan dras att metaller enbart kommer från återvinning eller metallskrot, ska importören offentliggöra denna slutsats och på rimlig detaljnivå beskriva åtgärderna för tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan som har vidtagits för att komma till slutsatsen (artikel 7.4).

Enligt artikel 11.2 ska kontrollerna i efterhand av unionsimportörer av mineral eller metaller göras med hjälp av ett riskbaserat tillvägagångssätt och utföras när en behörig myndighet förfogar över relevant information, inklusive sådan som utgår från väl underbyggda farhågor från tredje part, om en unionsimportörs efterlevnad av förordningen.

De kontroller i efterhand som ska utföras ska enligt artikel 11.3 omfatta bl.a. a) undersökning av unionsimportörens iakttagande av skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan, inbegripet avseende ledningssystem, riskhantering, oberoende extern granskning och uppgiftslämnande, b) undersökning av dokumentation och register som styrker en korrekt uppfyllelse av skyldigheterna enligt a), och c) undersökning av skyldigheter avseende granskning i enlighet med den omfattning, det syfte och de principer som fastställs i artikel 6.

Enligt artikel 11.3 bör kontrollerna i efterhand omfatta inspektioner på plats, inbegripet av unionsimportörens lokaler. Enligt artikel 11.4 ska unionsimportörer ge allt bistånd som krävs för att underlätta kontrollerna, särskilt i fråga om tillgång till lokaler och uppvisande av dokumentation och register. Europeiska kommissionen ska enligt artikel 11.5 utarbeta icke bindande riktlinjer i form av en handbok som redogör för de steg som de behöriga myndigheterna ska ta när de utför kontrollerna i efterhand.

Som framgår handlar en stor del av efterhandskontrollen om att kontrollera olika typer av dokumentation hos unionsimportören,

t.ex. kontrollera att importören har antagit en strategi för leveranskedjan och i strategin infört krav på tillbörlig aktsamhet, eller kontrollera att importören har införlivat sin strategi för leveranskedjan i avtal med leverantörer. De verktyg för efterhandskontroll som den behöriga myndigheten har att tillgå med stöd av artikel 11.3 får anses vara väl anpassade för denna typ av dokumentationskontroll, och även för övrig kontroll. Det finns i nuläget inte skäl att på nationell nivå införa ytterligare verktyg för efterhandskontrollen.

En naturlig fråga att ställa är hur den behöriga myndigheten ska förfara om unionsimportören inte samarbetar med myndigheten när en efterhandskontroll utförs. Man skulle kunna tänka sig att myndigheten ges befogenhet att besluta om ett föreläggande förenat med vite eller att myndigheten ska ha rätt att få biträde av Polismyndigheten i den utsträckning som behövs vid kontrollen (jfr 26 § produktsäkerhetslagen [2004:451]). Som framgår av avsnitt 4.1.4 är det dock i nuläget inte möjligt för den behöriga myndigheten att påföra något straff eller annan sanktion om unionsimportören bryter mot EU:s konfliktmineralförordning. Den omständigheten talar emot att låta systemet med efterhandskontroll bygga på annat än frivillighet från unionsimportörens sida. Det kan också finnas en utmaning i att införa ett påtryckningsmedel gentemot unionsimportören vid efterhandskontrollen som inte kan uppfattas som att påtryckningsmedlet påförs som ett straff eller annan sanktion med anledning av att unionsimportören har stått för en överträdelse av förordningen.

Sammantaget görs bedömningen att det i nuläget inte finns behov av – och inte heller är lämpligt – att införa kompletterande bestämmelser i förordningen om kontroller i efterhand av unionsimportörer.

4.1.4 Överträdelser

<p>Bedömning: Det bör inte införas bestämmelser om överträdelser av EU:s konfliktmineralförordning i den nya förordningen.</p>

Skälen för bedömningen: Enligt artikel 16.1 i EU:s konfliktmineralförordning ska medlemsstaterna fastställa

bestämmelser om överträdelse av förordningen. Medlemsstaterna ska enligt artikel 16.2 anmäla bestämmelserna till Europeiska kommissionen. Vid överträdelse av förordningen ska medlemsstaternas behöriga myndigheter, enligt artikel 16.3, utfärda ett meddelande om korrigerande åtgärder som ska vidtas av unionsimportören.

Enligt artikel 17.2 och 17.3 ska Europeiska kommissionen senast den 1 januari 2023 och därefter vart tredje år se över förordningens tillämpning och ändamålsenlighet. På grundval av resultatet av översynen ska kommissionen bedöma huruvida de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna bör ha befogenhet att ålägga unionsimportörer sanktioner vid varaktig underlåtenhet att uppfylla skyldigheterna enligt förordningen. Kommissionen får när så är lämpligt lägga fram ett lagstiftningsförslag för Europaparlamentet och rådet i detta sammanhang.

Det finns en motsättning mellan att medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om överträdelse av förordningen, samtidigt som artikel 17.2 och 17.3 anger att behöriga myndigheter i nuläget inte har befogenhet att ålägga unionsimportörer sanktioner vid underlåtenhet att uppfylla skyldigheterna enligt förordningen. I den engelska språkversionen av förordningen anges ”competence to impose penalties”, i den franska ”d’imposer des sanctions”, i den tyska ”strafen” och i den danska ”pålægge sanktioner”. Jämförelsen med de andra språkversionerna gör det ännu tydligare att medlemsstaterna inte har möjlighet att fastställa bestämmelser vid överträdelse av förordningen som innefattar att en unionsimportör som bryter mot sina skyldigheter enligt förordningen åläggs ett straff eller en sanktion. Det är därmed inte möjligt att införa bestämmelser om att en unionsimportör som bryter mot EU:s konfliktmineralförordning ska åläggas att betala t.ex. en sanktionsavgift eller ett vite. Det bör inte heller kunna komma ifråga att rikta ett förbud mot unionsimportören, t.ex. ett försäljningsförbud. Det är svårt att se något behov av att införa andra bestämmelser – som inte innehåller någon form av straff eller sanktion – som ska gälla vid överträdelse av EU:s konfliktmineralförordning. Några sådana bestämmelser bör därmed inte införas.

Eftersom Sveriges geologiska undersökning ska vara behörig myndighet och utföra de uppgifter som en behörig myndighet har

enligt EU:s konfliktmineralförordning ankommer det på myndigheten att utfärda meddelanden om korrigerande åtgärder enligt artikel 16.3. Det finns i förordningstexten inga närmare anvisningar kring hur meddelanden ska utformas eller vad ett meddelande ska innehålla. Det är dock rimligt att anta att ett meddelande ska vara riktat mot en unionsimportör och innehålla en redogörelse för hur importören har brutit mot sina skyldigheter enligt EU:s konfliktmineralförordning. Meddelandet bör även beskriva vilka korrigerande åtgärder importören har vidtagit för att uppfylla samtliga skyldigheter. Det bedöms inte finnas något utrymme att komplettera artikel 16.3 i nationell rätt.

Sammantaget görs därmed bedömningen att det inte finns skäl att i den kompletterande svenska förordningen införa bestämmelser om överträdelser av EU:s konfliktmineralförordning.

4.1.5 Sekretess

<p>Bedömning: Det finns inte behov av att införa sekretessbestämmelser eller sekretessbrytande bestämmelser i svensk rätt.</p>

Skälen för bedömningen: I tillämpningen av EU:s konfliktmineralförordning kommer uppgifter av olika slag att behöva kontrolleras och även överlämnas till andra, t.ex. nationella och utländska myndigheter och Europeiska kommissionen.

I enlighet med artikel 7.1 i EU:s konfliktmineralförordning ska unionsimportörer av mineral eller metaller till Sveriges geologiska undersökning överlämna rapporterna över varje extern granskning som utförts i enlighet med artikel 6, eller bevis på efterlevnad av kraven avseende ett system för tillbörlig aktsamhet som erkänts av Europeiska kommissionen i enlighet med artikel 8. Vidare ska Sveriges geologiska undersökning utföra kontroller i efterhand av unionsimportörer i enlighet med artikel 11. Inom ramen för sådana kontroller är det möjligt att uppgifter om enskildas affärs- eller driftsförhållanden eller andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens kontroller kan förekomma. I enlighet med artikel 12 ska Sveriges geologiska undersökning föra register över utförda kontroller i efterhand och

utfärdade meddelanden om korrigerande åtgärder. Här kan liknande uppgifter om enskildas affärs- eller driftsförhållanden m.m. förekomma. Enligt 30 kap. 23 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller sekretess, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i en statlig myndighets verksamhet som består i utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt. Sekretessen gäller dels för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs, dels för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet.

Enligt 9 § första stycket offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) gäller sekretess, i den utsträckning som anges i bilagan till förordningen, i statliga myndigheters verksamhet, som består i utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt. Sekretess gäller för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs. Sekretess gäller även för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet. Enligt punkten 9 i bilagan till förordningen gäller sekretess i verksamhet som består i utredning, planering, tillståndsgivning, tillsyn och stödverksamhet hos Sveriges geologiska undersökning.

Enligt artikel 13.1 ska medlemsstaternas behöriga myndigheter utbyta information, inbegripet med sina tullmyndigheter, i frågor som rör tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan och utförda kontroller i efterhand. Enligt artikel 13.2 ska medlemsstaternas behöriga myndigheter utbyta information med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater samt med Europeiska kommissionen om brister som upptäcks genom kontroller i efterhand. Dessa artiklar innebär för Sveriges del att Sveriges geologiska undersökning ska utbyta information med dels Tullverket, dels med andra behöriga myndigheter och med kommissionen.

Det skydd som ges enligt de befintliga sekretessbestämmelserna får ses som ändamålsenligt och tillräckligt vad beträffar skyddet för uppgifter om enskilda som förekommer i de rapporter om extern granskning och bevis på efterlevnad som ges in till Sveriges geologiska undersökning, de efterhandskontroller som utförs av myndigheten och av andra behöriga myndigheter samt det register som förs av Sveriges geologiska undersökning.

Tullverket kommer, som ovan nämns, att få information från Sveriges geologiska undersökning i frågor som rör tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan och utförda kontroller i efterhand. Någon sekretess för enskildas uppgifter motsvarande den som gäller för Sveriges geologiska undersökning finns inte hos Tullverket.

Det utbyte av information som i enlighet med artikel 13.1 ska ske mellan Sveriges geologiska undersökning och Tullverket förutses inte resultera i att några sekretessbelagda uppgifter om enskilda överlämnas till Tullverket.

Vid utbyte av information i enlighet med artikel 13.2 kommer Sveriges geologiska undersökning att lämna uppgifter till behöriga myndigheter i andra medlemsstater och kommissionen. Detta informationssamarbete ska enligt artikel 13.3 vara fullt förenligt med de direktiv och förordningar som framgår där och som avser att skydda enskildas uppgifter.

I avsnitt 4.1.2 föreslås att Sveriges geologiska undersökning och Tullverket ska rapportera till regeringen (Utrikesdepartementet) om genomförandet av EU:s konfliktmineral-förordning respektive om vissa tulluppgifter. Det bedöms inte att det i dessa rapporter kommer att förekomma några sekretessbelagda uppgifter om enskilda.

Sammantaget görs bedömningen att det inte finns behov av att införa några nya sekretessbestämmelser eller sekretessbrytande bestämmelser i svensk rätt.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Ändringen i förordningen med instruktion för Sveriges geologiska undersökning ska träda i kraft samma datum.

Bedömning: Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen: Enligt artikel 20.3 i EU:s konfliktmineralförordning ska förordningen tillämpas i sin helhet från och med den 1 januari 2021. Den svenska förordningen med kompletterande bestämmelser bör träda i kraft samma datum. Även ändringen i förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning bör träda i kraft samma datum.

Det saknas behov av övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

6.1 Konsekvenser för staten

De svenska bestämmelser som kompletterar EU:s konfliktmineralförordning innebär att Sveriges geologiska undersökning ska vara behörig myndighet enligt EU:s konfliktmineralförordning och utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt den förordningen. Vidare ska Sveriges geologiska undersökning varje år rapportera till regeringen (Utrikesdepartementet) om genomförandet av EU:s konfliktmineralförordning. Tullverket ska på begäran av regeringen (Utrikesdepartementet) rapportera tulluppgifter om årliga importvolymerna till Utrikesdepartementet.

Det är framför allt utförandet av kontroller i efterhand samt utfärdandet av meddelanden om korrigerande åtgärder som kommer att kräva resurser för Sveriges geologiska undersökning. Uppskattningsvis kommer två till fyra svenska företag per år att bli föremål för efterhandskontroll och eventuellt meddelande om korrigerande åtgärder. Även interna kompetenshöjande insatser, rapportering till Regeringskansliet, deltagandet i EU-samarbetet samt utbytet av information med behöriga myndigheter i andra medlemsstater och med andra intressenter kommer att kräva resurser. Bedömningen görs att det samlade arbetet med EU:s konfliktmineralförordning kommer att ta i anspråk en halv årsarbetskraft och att denna kostnad ska rymmas inom befintliga anslagsramar för Sveriges geologiska undersökning.

Tullverket har gjort bedömningen att bestämmelserna i EU:s konfliktmineralförordning kommer att omfatta 10–15 svenska företag när förordningen börjar tillämpas i sin helhet den 1 januari 2021. Den tillkommande uppgiften för Tullverket bedöms också rymmas inom befintliga anslagsramar.

6.2 Övriga konsekvenser

Förslagen bedöms inte ha några övriga konsekvenser.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning

Tillämpningsområde

1 § Denna förordning kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konfliktdrabbade områden och högriskområden, här benämnd EU:s konfliktmineralförordning.

Bestämmelsen anger att förordningen kompletterar EU:s konfliktmineralförordning.

Behörig myndighet

2 § Sveriges geologiska undersökning är behörig myndighet enligt EU:s konfliktmineralförordning och ska utföra de uppgifter som en behörig myndighet har enligt den förordningen.

Bestämmelsen, som behandlas i avsnitt 4.1.1, anger att Sveriges geologiska undersökning är behörig myndighet enligt EU:s konfliktmineralförordning. I EU:s konfliktmineralförordning, artiklarna 7, 10, 11, 12, 13 och 16, anges de uppgifter som en behörig myndighet har. Det handlar bl.a. om att utföra kontroller i efterhand av unionsimportörer och att utfärda meddelanden om korrigerande åtgärder som ska vidtas av unionsimportörer.

Rapportering

3 § Sveriges geologiska undersökning ska senast den 30 april varje år till regeringen (Utrikesdepartementet) lämna en rapport om genomförandet av EU:s konfliktmineralförordning. Rapporten ska särskilt innehålla uppgifter om de externa granskningsrapporter som tillhandahållits och de meddelanden om korrigerande åtgärder som utfärdats enligt artiklarna 7.1 och 16.3 i EU:s konfliktmineralförordning.

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 4.1.2. I bestämmelsen anges att Sveriges geologiska undersökning årligen ska rapportera till regeringen (Utrikesdepartementet) om genomförandet av EU:s konfliktmineralförordning. Rapporten ska särskilt innehålla uppgifter om de rapporter över extern granskning som unionsimportörer av mineral eller metaller har överlämnat till Sveriges geologiska undersökning enligt artikel 7.1 och uppgifter om de meddelanden om korrigerande åtgärder som myndigheten har utfärdat enligt artikel 16.3.

4 § Tullverket ska på begäran rapportera tulluppgifter om årliga importvolymen enligt artikel 18 i EU:s konfliktmineralförordning till regeringen (Utrikesdepartementet).

Bestämmelsen, som behandlas i avsnitt 4.1.2, anger att Tullverket på begäran ska rapportera tulluppgifter om årliga importvolymen enligt artikel 18 i EU:s konfliktmineralförordning till regeringen (Utrikesdepartementet). Av hänvisningen till artikel 18 följer att tulluppgifterna ska vara per unionsimportör och per KN-nummer i bilaga 1 till EU:s konfliktmineralförordning.

Ikraftträdandebestämmelse

Ikraftträdandebestämmelsen anger att förordningen träder i kraft den 1 januari 2021. Övervägandena finns i avsnitt 5.

7.2 Förslaget till förordning om ändring i förordningen (2008:1233) med instruktion för Sveriges geologiska undersökning

7 a § Sveriges geologiska undersökning ska fullgöra de uppgifter som myndigheten har enligt förordningen (2020:000) med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning.

Bestämmelsen, som är ny och som behandlas i avsnitt 4.1.1, upplyser om att Sveriges geologiska undersökning ska fullgöra de uppgifter som myndigheten har enligt förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s konfliktmineralförordning.

Ikraftträdandebestämmelse

Ikraftträdandebestämmelsen anger att förordningen träder i kraft den 1 januari 2021. Övervägandena finns i avsnitt 5.

Bilaga

EU:s konfliktmineralförordning